

LR SEIMO KANCELIJOS
KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO PRIĖMIMO
SKYRIAUS DOKUMENTŲ VAIKŲ DĖYMO POSKYRIS
CAUTA

2015-11-04 Nr. 2015-9683

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

LR Seimo Žmogaus teisių komitetui

2015-11-03 Nr. (19.2-33) SD - 6933
I 2015-10-15 Nr. S-2015-6133

Kopija

Vyriausybės kanceliarijai

2015-10-19 Nr. 3614

DĖL TARPTAUTINĖS KONFERENCIJOS REZOLIUCIJOS

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje pagal kompetenciją išnagrinėti tarptautinės konferencijos „Iššūkiai kovojant su prekyba žmonėmis“ rezoliucijoje Nr. S-2015-207 (toliau – Rezoliucija) pateikti pasiūlymai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM) iš esmės pritaria Rezoliucijoje pateiktiems siūlymams dėl būtinybės imtis efektyvių veiksmų kovojant su prekyba žmonėmis.

Teikiame informaciją apie SADM ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) vykdomas priemones, siekiant spręsti Rezoliucijoje išdėstytas problemas.

Tarnybos Pagalbos linijos puslapyje www.pagalbavaikams.lt yra pateikiama informacija apie prekybą žmonėmis, vaikų išnaudojimo būdus.

2015 m. Tarnybos veiklos plane buvo numatyti ir įgyvendinami edukaciniai seminarai savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) vaikų socialinių globos namų specialistams prekybos vaikais temomis.

2016 m. Tarnybos veiklos plane numatomi edukaciniai susitikimai su vaikų globos namų Vaikų tarybų atstovais ir kitais vaikais, globotiniais (rūpintiniais), siekiant suteikti žinių apie prekybos žmonėmis fenomeną, kylančias grėsmes ir galimą gauti pagalbą.

Tarnyba, įgyvendindama Nacionalinės smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams programos priemones, organizuoja mokymus „Vaiko teisių apsaugos srityje dirbančių specialistų (socialinių darbuotojų, psichologų, socialinių pedagogų, medikų, prokurorų, tyrėjų ir kt.) mokymai smurto prieš vaikus artimoje aplinkoje prevencijos, pagalbos bei kontrolės klausimais, remiantis komandinio darbo principais“. Mokymai vykdomi jau trečius metus. Mokymuose iš viso dalyvavo 16 savivaldybių, apie 300 specialistų. Atitinkamus mokymus planuojama organizuoti ir kitais metais. 2016 m. Tarnybos plane numatyti tęstiniai komandiniai mokymai Vaiko teisių apsaugos skyrių ir (ar) vaikų socialinių globos namų specialistams.

Tarnyba 2014 m. pabaigoje parengė Prevencinių, apsaugos priemonių ir paslaugų teikimo bei tarpinstitucinio bendradarbiavimo prekybos vaikais atvejais raštą-atmintinę savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyrių specialistams, socialiniams darbuotojams, darbu su socialinės rizikos šeimomis, vaikų socialinės globos namų darbuotojams, siekiant padėti laiku atpažinti galimus prekybos vaikais atvejus, laiku nustatyti galimas nusikalstamų veikų aukas bei organizuoti ir teikti pagalbą vaikams, prekybos žmonėmis aukoms, ir jų tėvams ar globėjams (rūpintojams). Informacija viešai prieinama Tarnybos internetiniame puslapyje.

Pažymėtina, kad savivaldybių administracijų Vaiko gerovės komisijų nuostatuose yra numatyta prevencijos vykdymo funkcija, todėl klausimai dėl prevencinių priemonių parinkimo prekybos vaikais viešinimui savivaldybės teritorijoje ar sprendimai dėl individualių atvejų nagrinėjimo gali būti priimti minėtose komisijose.

Tarnybos direktoriaus 2013 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. BV-43 patvirtintu Informavimo apie ypatingus atvejus, susijusius su galimais vaiko teisių pažeidimais, tvarkos aprašu, kuriuo siekiama nustatyti bendradarbiavimo, teikiant informaciją apie ypatingus atvejus, mechanizmą bei užtikrinant tinkamą nukentėjusio ir galimai smurtavusio vaiko teisių apsaugą, vadovaujasi Tarnyba, savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyriai ir vaikų globos institucijos. Ypatingu atveju laikomi ir su galima seksualine prievarta ar prekyba vaikais susiję atvejai.

Atsižvelgiant į tai, jog paskutiniu metu Tarnyba ne visada gauna informaciją apie su prekyba vaikais susijusius atvejus ar užsienyje sulaikytus nepilnamečius, artimiausiu metu ketinama kreiptis į Užsienio reikalų ministeriją bei savivaldybių administracijų Vaiko teisių apsaugos skyrius dėl efektyvesnio informacijos apie galimai nuo prekybos žmonėmis nukentėjusius vaikus perdavimo.

SADM nuo 2002 metų teikia finansinę paramą NVO projektams, skirtiems socialinei pagalbai nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis ir priverstinės prostitucijos teikti ir jų grąžinimui į visuomenę ir darbo rinką (toliau – Projektai). Per šį laikotarpį iš viso skirta apie 782 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, socialinė pagalba suteikta daugiau nei 2 tūkst. nukentėjusių ir galėjusių nukentėti nuo prekybos žmonėmis ir priverstinės prostitucijos asmenų, nepriklausomai nuo to ar jie bendradarbiavo su teisėsauga. Projektų vykdytojų organizacijose teikiama arba organizuojama kompleksinė pagalba (psichologinė, teisinė, medicinos, laikinas prieglobstis, socialinės paslaugos, kita socialinė pagalba sugrįžtant į normalų gyvenimą, įsidarbinant) bei vykdoma prevencinė veikla.

2016–2018 metais numatoma ir toliau remti NVO organizacijas, galinčias identifikuoti prekybos žmonėmis aukas ir, bendradarbiaujant su savivaldybėmis, teisėsaugos ir kitomis įstaigomis, organizuoti neatidėliotiną ir veiksmingą kompleksinę pagalbą bei vykdyti prevencinę veiklą.

Siekiant stiprinti pagalbos nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis asmenims teikimo koordinavimą savivaldybėse, įgyvendinant Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo NVO programos Lietuvos fondo finansuojamą projektą, parengtas Pagalbos nukentėjusiems ar galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis asmenims koordinavimo savivaldybėje pavyzdinis modelis (toliau – Modelis). Projekto vykdytojas – Lietuvos Caritas, asocijuoti partneriai Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija, taip pat projekte aktyviai dalyvavo ir 6 savivaldybių (Vilniaus m., Kauno m., Klaipėdos m., Panevėžio m., Šiaulių m., Marijampolės) specialistų komandos. SADM 2015-06-09 raštu Nr. (19.6-33)SD-3679 visoms savivaldybėms pateikė rekomendacijas dėl šio Modelio taikymo.

Siekdama išbandyti minėtą Modelį praktikoje, 2015 m. SADM inicijuoja mokymus 6 savivaldybėse, dalyvavusiose ir Modelio kūrime. Mokymuose kviečiami dalyvauti savivaldybių, seniūnijų, socialinių paslaugų įstaigų specialistai, policijos atstovai, darbo biržos ir kt. įstaigų specialistai bei NVO atstovai, atsakingi už pagalbos nukentėjusiems arba galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis asmenims koordinavimą, organizavimą ir teikimą. Tikimasi, kad šie mokymai padės sustiprinti savivaldybių administracijų gebėjimus ir specialistų profesinę kompetenciją, paskatins bendradarbiavimą savivaldybėse tarp jos žinybų ir su NVO bendriems veiksams prekybos žmonėmis prevencijai vykdyti, savalaikiai nustatyti prekybos žmonėmis

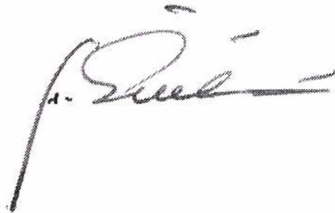
aukas, pagalbos teikimui koordinuoti, kompleksinės pagalbos prieinamumui ir efektyvumui didinti. Po to Modelį bus siūloma diegti visose savivaldybėse.

SADM vykdo tęstinius praktinius užsiėmimus socialinių paslaugų srities darbuotojams, savivaldybių administracijų darbuotojams, vaiko teisių apsaugos skyrių specialistams, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai teikia pagalbą socialinės rizikos šeimoms. Teoriniai ir praktiniai užsiėmimai skirti tobulinti bendradarbiavimą tarp šių specialistų teikiant socialinę pagalbą socialinės rizikos šeimoms, kurios yra viena iš pažeidžiamiausių socialinių grupių.

2007–2013 m. pagal SADM kuruojamą 2013–2015 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę „Diskriminacijos mažinimas ir socialinių problemų prevencija darbo rinkoje“ Europos socialinio fondo lėšomis (318 tūkst. eurų) finansuojami prekybos žmonėmis prevencijai skirti projektai mažinti diskriminaciją darbo rinkoje, skatinti moterų ir vyrų lygias galimybes ir išvengti socialinių problemų atsiradimo. Šiuos projektus vykdo Visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus“, Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuras, Lietuvos Caritas. Finansuojamos veiklos, susijusios su visuomenės informavimu ir švietimu, bendruomenių ir visuomenės pilietiškumo bei tarpžinybinių institucijų bendradarbiavimo skatinimu, supervizijų socialinį darbą dirbančiųjų, sveikatos priežiūros specialistų, policijos pareigūnų, kitų specialistų, savo darbe susiduriančių su prekybos žmonėmis aukomis, vykdymu.

SADM 2016 m. III-IV ketv. planuoja skelbti kvietimą teikti paraiškas projektams, kurie būtų finansuojami ES struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo) lėšomis pagal priemonę „Socialinę atskirtį patiriančių asmenų integracija į darbo rinką“. Numatoma finansuoti įvairias socialinės integracijos paslaugas (psichosocialinė pagalba, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, profesinis mokymas, tarpininkavimas įsidarbinant ir palaikymas darbo vietoje ir pan.), kurios sukurtų prielaidas pažeidžiamiausių asmenų (įskaitant prekybos žmonėmis aukų) integracijai ir sugrįžimui į darbo rinką.

Viceministras

Algirdas Šešelgis

Aušrinė Garbačiauskienė, tel. 8 706 68143, el. p. ausrine.garbaciauskiene@socmin.lt
Dainora Bernackienė, tel. 8 706 64225, el. p. dainora.bernackene@socmin.lt

